

Obsah

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST

HLAVA I PŮSOBNOST TRESTNÍCH ZÁKONŮ	14
Díl 1 Žádný trestný čin bez zákona	14
Zákaz retroaktivity	14
Díl 2 Časová působnost	14
Trestnost činu a doba jeho spáchání	14
Užití zákona účinného v době rozhodování	15
Díl 3 Místní působnost	15
Zásada teritoriality	15
Zásada registrace	15
Zásada personality	15
Zásada ochrany a zásada univerzality	15
Subsidiární zásada univerzality	16
Působnost stanovená mezinárodní smlouvou	16
Vydání a předání občanů České republiky	16
Výkon rozsudku cizího státu	17
HLAVA II TRESTNÍ ODPOVĚDNOST	17
Díl 1 Základy trestní odpovědnosti	17
Zásada zákonnosti a zásada subsidiarity trestní represe	17
Trestný čin	17
Přečiny a zločiny	17
Díl 2 Zavinění	18
Úmysl	18
Nedbalost	18
Zavinění k okolnosti zvláště přitěžující	18
Omyl skutkový	18
Omyl právní	18
Díl 3 Příprava a pokus trestného činu	19
Příprava	19
Pokus	20
Díl 4 Pachatel, spolupachatel a účastník trestného činu	20
Pachatel	20
Spolupachatel	20
Účastník	21
Věk	21
Nepříčetnost	21
Zmenšená příčetnost	21

HLAVA III OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ PROTIPRÁVNOST ČINU	22
Krajní nouze	22
Nutná obrana	22
Svolení poškozeného	22
Přípustné riziko	22
Oprávněné použití zbraně	23
HLAVA IV ZÁNİK TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI	23
Díl 1 Zánik trestní odpovědnosti účinnou lítostí	23
Účinná lítost	23
Díl 2 Promlčení trestní odpovědnosti	24
Promlčecí doba	24
Vyloučení z promlčení	24
HLAVA V TRESTNÍ SANKCE	25
Díl 1 Druhy trestních sankcí a obecné zásady pro jejich ukládání	25
Druhy trestních sankcí	25
Obecné ustanovení pro ukládání trestních sankcí	25
Přiměřenost trestních sankcí	25
Díl 2 Tresty	26
Oddíl 1 Obecné zásady pro ukládání trestů	26
Stanovení druhu a výměry trestu	26
Ukládání trestu pachateli se zmenšenou přičetností	27
Polehčující okolnosti	27
Přitěžující okolnosti	28
Úhrnný a souhrnný trest	28
Upuštění od uložení souhrnného trestu	29
Ukládání společného trestu za pokračování v trestném činu	29
Oddíl 2 Upuštění od potrestání	30
Obecné ustanovení	30
Upuštění od potrestání za současného uložení ochranného léčení nebo zabezpečovací detence	30
Podmíněné upuštění od potrestání s dohledem	30
Oddíl 3 Dohled	31
Pojem a účel dohledu	31
Povinnosti pachatele	32
Povinnosti a oprávnění probačního úředníka	32
Oddíl 4 Druhy trestů a výjimečný trest	32
Druhy trestů	32
Ukládání více trestů samostatně a vedle sebe	33
Výjimečný trest	33
Oddíl 5 Ukládání a výkon jednotlivých trestů	34
Odnětí svobody	34
Výkon trestu odnětí svobody	34

Přeřazení odsouzeného do věznice jiného typu	35
Mimořádné snížení trestu odnětí svobody	35
Mimořádné zvýšení trestu odnětí svobody	36
Domácí vězení	36
Náhradní trest odnětí svobody	37
Obecně prospěšné práce	37
Výměra trestu obecně prospěšných prací	38
Stanovisko pachatele a jeho zdravotní způsobilost	38
Výkon trestu obecně prospěšných prací	38
Propadnutí majetku	39
Peněžitý trest	39
Výměra peněžitého trestu	39
Náhradní trest odnětí svobody	40
Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty	40
Propadnutí náhradní hodnoty	40
Samostatný trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty	41
Zákaz činnosti	41
Výkon trestu zákazu činnosti	41
Zákaz pobytu	41
Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	42
Výkon trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	42
Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání	42
Ztráta vojenské hodnosti	43
Vyhoštění	43
Oddíl 6 Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody	44
Podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody	44
Zkušební doba, přiměřená omezení a přiměřené povinnosti	44
Rozhodnutí o podmíněném odsouzení	44
Podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody s dohledem	45
Zkušební doba, přiměřená omezení a přiměřené povinnosti	45
Rozhodnutí o podmíněném odsouzení s dohledem	45
Obdobné užití ustanovení o podmíněném odsouzení	46
Oddíl 7 Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu pobytu	46
Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody	46
Zkušební doba a přiměřená omezení a přiměřené povinnosti při podmíněném propuštění	47
Podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	48
Společné ustanovení	48
Oddíl 8 Započítání vazby a trestu	49
Započítání vazby a trestu	49
Započítání vazby a trestu vykonaných v cizině	49
Oddíl 9 Zánik výkonu trestu	49

Promlčení výkonu trestu	49
Vyloučení z promlčení	50
Díl 3 Ochranná opatření	50
Oddíl 1 Obecné zásady pro ukládání ochranných opatření	50
Zásada přiměřenosti	50
Ukládání ochranných opatření	50
Oddíl 2 Ochranná opatření a jejich ukládání	51
Druhy ochranných opatření	51
Ochranné léčení	51
Zabezpečovací detence	52
Zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty	52
Zabrání náhradní hodnoty	53
Zabrání spisů a zařízení	54
Účinek zabránění	54
HLAVA VI ZAHLAZENÍ ODSOUZENÍ	54
Podmínky zahlazení odsouzení	54
Účinky zahlazení	55
HLAVA VII ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ O NĚKTERÝCH PACHATELÍCH	55
Pachatel trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny	55
Ukládání trestu odnětí svobody pachateli trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny	56
Mladiství	56
HLAVA VIII VÝKLADOVÁ USTANOVENÍ	56
Trestní zákon	56
K pojmu trestného činu	56
Opomenutí	56
K pojmu pachatele	57
Konkrétní a speciální subjekt	57
Svémocné vzdálení	57
Pokračování v trestném činu	58
Veřejné spáchání trestného činu	58
Spáchání trestného činu se zbraní	58
Spáchání trestného činu násilím	58
Uvedení někoho v omyl a využití něčího omylu prostřednictvím technického zařízení	58
Vloupání	58
Ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví	59
Duševní porucha	59
Státem uložená a uznaná povinnost mlčenlivosti	59
Osoba blízká	59
Dítě	59

Úřední osoba	60
Insolvenční správce a insolvenční řízení	60
Organizovaná zločinecká skupina	60
Návyková látka	61
Veřejná listina	61
Obecně prospěšné zařízení	61
Obydlí	61
Věc a jiná majetková hodnota	61
Věc a jiná majetková hodnota náležející pachateli	62
Spisy	62
Stanovení výše škody	62
Hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění poškození životního prostředí a hodnoty věci a jiné majetkové hodnoty	62
Počítání času	62

ČÁST DRUHÁ ZVLÁŠTNÍ ČÁST

HLAVA I TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVÍ	63
Díl 1 Trestné činy proti životu	63
Vražda	63
Zabití	63
Vražda novorozeného dítěte matkou	64
Usmrcení z nedbalosti	64
Účast na sebevraždě	64
Díl 2 Trestné činy proti zdraví	64
Těžké ublížení na zdraví	64
Ublížení na zdraví	65
Ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky	65
Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti	66
Ublížení na zdraví z nedbalosti	66
Díl 3 Trestné činy ohrožující život nebo zdraví	66
Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení	66
Neposkytnutí pomoci	67
Neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku	67
Šíření nakažlivé lidské nemoci	67
Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti	68
Společné ustanovení	68
Ohrožení pohlavní nemocí	68
Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty	68
Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti	69
Rvačka	69
Díl 4 Trestné činy proti těhotenství ženy	70
Nedovolené přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy	70
Nedovolené přerušení těhotenství se souhlasem těhotné ženy	70
Pomoc těhotné ženě k umělému přerušení těhotenství	71

HLAVA IV TRESTNÉ ČINY PROTI RODINĚ A DĚTEM	85
Dvoji manželství	85
Opuštění dítěte nebo svěřené osoby	85
Zanedbání povinné výživy	86
Zvláštní ustanovení o účinné lítosti	86
Týrání svěřené osoby	86
Týrání osoby žijící ve společném obydlí	86
Únos dítěte a osoby stížená duševní poruchou	87
Ohrožování výchovy dítěte	87
Svádění k pohlavnímu styku	88
Beztrestnost dítěte	88
Podání alkoholu dítěti	88
HLAVA V TRESTNÉ ČINY PROTI MAJETKU	88
Krádež	88
Zpronevěra	89
Neoprávněné užívání cizí věci	89
Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru	90
Podvod	90
Pojistný podvod	91
Úvěrový podvod	91
Dotační podvod	92
Provozování nepoctivých her a sázek	92
Podílnictví	93
Podílnictví z nedbalosti	93
Legalizace výnosů z trestné činnosti	94
Legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti	94
Lichva	95
Zatajení věci	95
Porušení povinnosti při správě cizího majetku	95
Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti	96
Poškození věřitele	96
Zvýhodnění věřitele	96
Způsobení úpadku	97
Porušení povinnosti v insolvenčním řízení	97
Pletichy v insolvenčním řízení	97
Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku	98
Poškození cizí věci	98
Zneužívání vlastnictví	98
Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací	99
Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat	99
Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti	100

HLAVA VI TRESTNÉ ČINY HOSPODÁŘSKÉ	100
Díl 1 Trestné činy proti měně a platebním prostředkům	100
Padělání a pozměnění peněz	100
Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	101
Udávání padělaných a pozměněných peněz	101
Výroba a držení padělatelského náčiní	102
Neoprávněná výroba peněz	102
Společné ustanovení	102
Ohrožování oběhu tuzemských peněz	102
Díl 2 Trestné činy daňové, poplatkové a devizové	103
Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby	103
Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby	103
Zvláštní ustanovení o účinné lítosti	103
Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení	104
Porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží	104
Padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti	104
Padělání a pozměnění známek	105
Porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství	105
Díl 3 Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou	105
Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže	105
Neoprávněné vydání cenného papíru	106
Manipulace s kurzem investičních nástrojů	106
Neoprávněné podnikání	107
Neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry	107
Poškozování spotřebitele	107
Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění	108
Zneužití informace a postavení v obchodním styku	108
Sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě	109
Pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži	109
Pletichy při veřejné dražbě	109
Vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy	110
Poškození finančních zájmů Evropských společenství	110
Porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou	111
Porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití	111
Porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití	111
Zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití	112
Provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence	112
Porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem	112
Zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně zahraničního obchodu s vojenským materiálem	113

Díl 4 Trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu	113
Porušení práv k ochranné známce a jiným označením	113
Porušení chráněných průmyslových práv	114
Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi	114
Padělání a napodobení díla výtvarného umění	115
HLAVA VII TRESTNÉ ČINY OBECNĚ NEBEZPEČNÉ	115
Díl 1 Trestné činy obecně ohrožující	115
Obecné ohrožení	115
Obecné ohrožení z nedbalosti	116
Ohrožení pod vlivem návykové látky	116
Porušení povinnosti při hrozivé tísni	116
Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení	117
Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti	117
Poškození geodetického bodu	117
Nedovolené ozbrojování	117
Vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků	118
Nedovolená výroba a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky	118
Nedovolená výroba a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu	119
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	119
Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu	120
Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku	120
Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu	120
Šíření toxikomanie	121
Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem	121
Společné ustanovení	121
Díl 2 Trestné činy ohrožující vzdušný dopravní prostředek, civilní plavidlo a pevnou plošinu	122
Získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou	122
Ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla	122
Zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny	122
HLAVA VIII TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ	123
Poškození a ohrožení životního prostředí	123
Poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti	124
Poškození lesa	124
Společné ustanovení	124
Neoprávněné vypuštění znečišťujících látek	125
Neoprávněné nakládání s odpady	125
Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami	126
Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami z nedbalosti	126

Odnímání nebo ničení živočichů a rostlin	126
Týrání zvířat	126
Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti	127
Pytláctví	127
Neoprávněná výroba, držení a jiné nakládání s léčivý a jinými látkami ovlivňujícími užitkovost hospodářských zvířat	127
Šíření nakažlivé nemoci zvířat	128
Šíření nakažlivé nemoci a škůdce užitkových rostlin	128
Společné ustanovení	128

HLAVA IX TRESTNÉ ČINY PROTI ČESKÉ REPUBLICE, CIZÍMU STÁTU A MEZINÁRODNÍ ORGANIZACI

129

Díl 1 Trestné činy proti základům České republiky, cizího státu a mezinárodní organizace

129

Vlastizrada	129
Rozvracení republiky	129
Teroristický útok	129
Teror	131
Společné ustanovení	131
Sabotáž	131
Zneužití zastupování státu a mezinárodní organizace	131

Díl 2 Trestné činy proti bezpečnosti České republiky, cizího státu a mezinárodní organizace

132

Vyzvědačství	132
Ohrožení utajované informace	133
Ohrožení utajované informace z nedbalosti	133

Díl 3 Trestné činy proti obraně státu

133

Spolupráce s nepřítelem	133
Válečná zrada	133
Služba v cizích ozbrojených silách	134
Porušení osobní a věcné povinnosti pro obranu státu	134

HLAVA X TRESTNÉ ČINY PROTI POŘÁDKU VE VĚCECH VEŘEJNÝCH

134

Díl 1 Trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby

134

Násilí proti orgánu veřejné moci	134
Vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci	135
Násilí proti úřední osobě	135
Vyhrožování s cílem působit na úřední osobu	135
Společné ustanovení	136
Přisvojení pravomoci úřadu	136

Díl 2 Trestné činy úředních osob

136

Zneužití pravomoci úřední osoby	136
Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti	137

Díl 3 Úplatkářství	137
Přijetí úplatku	137
Podplacení	138
Nepřímé úplatkářství	138
Společné ustanovení	138
Díl 4 Jiná rušení činnosti orgánu veřejné moci	139
Zasahování do nezávislosti soudu	139
Pohrdání soudem	139
Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	139
Osvobození vězně	140
Násilné překročení státní hranice	140
Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice	141
Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky	142
Neoprávněné zaměstnávání cizinců	142
Porušení předpisů o mezinárodních letech	142
Vzpouora vězňů	143
Křivé obvinění	143
Křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek	143
Křivé tlumočení	144
Padělání a pozměnění veřejné listiny	144
Nedovolená výroba a držení pečeti státní pečeti a úředního razítka	145
Padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu	145
Maření přípravy a průběhu voleb a referenda	146
Díl 5 Trestné činy narušující soužití lidí	146
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	146
Nebezpečné vyhrožování	146
Nebezpečné pronásledování	147
Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob	147
Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	147
Díl 6 Jiná rušení veřejného pořádku	148
Šíření poplašné zprávy	148
Výtržnictví	148
Hanobení lidských ostatků	148
Opilství	149
Díl 7 Organizovaná zločinecká skupina	149
Účast na organizované zločinecké skupině	149
Zvláštní ustanovení o účinné lítosti	149
Beztrestnost agenta	150
Díl 8 Některé další formy trestné součinnosti	151
Podněcování k trestnému činu	151
Schvalování trestného činu	151
Nadržování	151
Nepřekažení trestného činu	151
Neoznámení trestného činu	153

HLAVA XI TRESTNÉ ČINY PROTI BRANNÉ POVINNOSTI	154
Maření způsobilosti k službě	154
Neplnění odvodní povinnosti	154
Obcházení branné povinnosti	154
Nenastoupení služby v ozbrojených silách	154
Nenastoupení mimořádné služby v ozbrojených silách	154
Nenastoupení mimořádné služby v ozbrojených silách z nedbalosti	155
HLAVA XII TRESTNÉ ČINY VOJENSKÉ	155
Díl 1 Trestné činy proti vojenské podřízenosti a vojenské cti	155
Neuposlechnutí rozkazu	155
Neuposlechnutí rozkazu z nedbalosti	156
Zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti	156
Urážka mezi vojáky	156
Urážka mezi vojáky násilím nebo pohrůžkou násilí	157
Urážka vojáka stejné hodnosti násilím nebo pohrůžkou násilí	157
Násilí vůči nadřízenému	157
Porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti	158
Porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností	158
Díl 2 Trestné činy proti povinnosti konat vojenskou službu	159
Vyhýbání se výkonu služby	159
Vyhýbání se výkonu služby z nedbalosti	159
Zběhnutí	159
Svémocné odloučení	159
Díl 3 Trestné činy proti povinnostem strážní, dozorčí nebo jiné služby	160
Vyhýbání se výkonu strážní, dozorčí nebo jiné služby	160
Porušení povinnosti strážní služby	160
Porušení povinnosti dozorčí nebo jiné služby	160
Porušení povinnosti služby při obraně vzdušného prostoru	161
Díl 4 Trestné činy ohrožující bojeschopnost ozbrojených sil	161
Ohrožování morálního stavu vojáků	161
Porušení služební povinnosti vojáka	161
Zbabělost před nepřítelem	162
Nesplnění bojového úkolu	162
Opuštění vojenského materiálu	162
Vydání vojáků a vojenského materiálu nepříтели	162
Díl 5 Trestné činy proti služebním povinnostem příslušníků bezpečnostních sborů ..	163
Porušení služební povinnosti příslušníka bezpečnostního sboru	163
Společné ustanovení	163
HLAVA XIII TRESTNÉ ČINY PROTI LIDSKOSTI, PROTI MÍRU A VÁLEČNÉ TRESTNÉ ČINY	164
Díl 1 Trestné činy proti lidskosti	164
Genocidium	164

Útok proti lidskosti	164
Apartheid a diskriminace skupiny lidí	165
Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka	165
Projev sympatií k hnutí směřujícím k potlačení práv a svobod člověka	165
Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia	165
Díl 2 Trestné činy proti míru a válečné trestné činy	166
Příprava útočné války	166
Podněcování útočné války	166
Společné ustanovení	166
Styky ohrožující mír	166
Porušení mezinárodních sankcí	167
Použití zakázaného bojového prostředku a nedovolené vedení boje	167
Válečná krutost	168
Perzekuce obyvatelstva	168
Plenění v prostoru válečných operací	169
Zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků	169
Zneužití vlajky a příměří	169
Ublížení parlamentáři	169
Díl 3 Společné ustanovení	170
Odpovědnost nadřízeného	170

ČÁST TŘETÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Přechodné ustanovení	171
Zrušovací ustanovení	171
Účinnost	172